

. Bio je to šareni trem, a ljubitelji ove filozofske misli nazvani su stoicima ili stoičarima. ΗλικιοΠ αοτΣStoičku školu je osnovao Zenon, koji je sa Kipra doputovao u Atinu, po svemu sudeći pomažući ocu u poslovima trgovine. Po svom dolasku u Atinu pročitao je Platonovu „Odbranu Sokrata“ i Ksenofontove „Uspomene o Sokratu“ i biva oduševljen snagom Sokratovog duha i karaktera. On se priključio kiniku Kratesu, verujući da je po osobinama Krates najbliži Sokratu, međutim Kasnije se okrenuo Stilponu mada postoje mišljenja da je slušao i druge filozofe. Zenon osniva oko 300. godine pre nove ere svoju filozofsku školu koja će dobiti naziv prema mestu na kom su se okupljali (Pored osnivača Zenona najistaknutiji predstavnici ovog učenjua bili su: Panetije, Posidonije, Epiktet, Lukije Anej Seneka i Marko Aurelije Antonin. Oni su se bavili logikom (koju su podelili na dijalektiku i retoriku), metafizikom i etikom. Pema stoičkoj logici, postoji samo pojedinačno, a naše znanje jeste znanje o pojedinačnim stvarima. Isto tako je i čitavo saznanje zasnovano na čulnom opažanju, jer da bi duša mogla da saznaje, mora i da opaža. U okviru metafizike, odnosno kosmologije, stoičari su zastupali monistički materijalizam; poput Heraklita, vatru su uzimali za prapočelo. Takodje su priznavali postojanje Boga koji je „aktivna vatra“, iz koje sve polazi i u koju sve uvire. Bog je za njih predstavljao najviši duh koji svime vlada i sve reguliše. Oni su osporavali ideju o ljudskoj slobodi a prihvatili sudbinu. Što se etike tiče, ona je jodno od najznačajnijih oličjenja stoičara, pogotovu kasnijih predstavnika, pa bi o njoj trebalo nešto više reći.

Što se konkretno samog morala tiče, ne možemo a da ne zapazimo sličnost između stoika i tvorca „Kritike praktičnog uma“. Još su filozofi sa šarenog trema poistovećivali moral sa dužnošću. Imanuel Kant nam kaže kako je zapravo dobra volja uzrok moralnog ponašanja, ali se moralna radnja ipak čini više po dužnosti nego po dobroti srca, ne ove ili one individue već svih nas. I Kant i Stoici ostavljaju izbor onom ko je u prilici da učini ili ne učini moralno procenljiv postupak, stim što nemački idealista govori u (kategoričkom) imperativu. Stoici čak i svoje postojanje smatru svojom dužnošću.

„ Ili si ovde i već si se navikao na to, ili odlaziš odavde i to si želeo, ili umireš i završavaš svoju dužnost. Osim ovih, nema nikakve druge mogućnosti. Zato budi dobre volje!“

Marko Aurelije zna da je ljudski vek kratak, ali pored takvog tegobnog saznanja, svestan je i da je zivot sačinjen od radosti i patnje, na žalost, više patnje nego li radosti. Mudrost i blagost ovog filozofa se jako dobro ogledaju u zadnjoj rečenici navedenog citata. Bez obzira na svest o jednoj tako poražavajućoj istini, on ima snage da pozove na „stoičko“ podnošenje udaraca. On život, kao predstavnik svoje škole sa nešto pesimističnijom filozofijom, očigledno doživljava kao breme za koje zna da će jednoga dana pasti s njegovih pleća; stoga se raduje tom danu. Život na zemlji je njegova dužnost, na svoje dužnosti se svi mi pre ili kasnije naviknemo, tim pre što znamo da posle izvršenja iste sledi odmor. A i ako nema druge mogućnosti do one koja mu je data, onda nema ni razloga za tugu: neće se priroda ogrešiti o svoje čedo. Ako se pak i „ogreši“, to treba shavatiti kao njeno pravo i njenu volju, jer nam je ona podarila život i ona stoga ima puno prvo da nam ga oduzme. Njeni zakoni su prisutni uvek i svuda, kako sastavlja, tako i rastavlja ona atome od kojih smo sagrađeni. Nema u tome ničeg čega se treba bojati i od čega treba bežati.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com